

Ikurriña eta bandera

Deia, 1977-07-12.

Iruñean gertatu da berriz: Espainia-ko bandera zegoen tokitik hartu, kendu eta apurtu dute.

Ekintzak ez du txalorik merezi.

Baina goazen gertakizun honen aurretiko batzuk agertzera.

Lehengo batean esaten nuen bezala, gizonaren jokabide bat ezin da inoiz gertakizun hutsaren datuekin epaitu: gizonak beti ditu aurretikoa, eraginak eta bultzagarriak ere, eta horiek kontuan hartu gabe ezin da unetxo bateko jokaera bat legez, lege zuzenez, epaitu.

Eta Iruñeko gertaera honek aurretikoak baditu:

1.– Berrogei urtez (azkenekoak bakarrik aitzateko) gure herrian bertan arrotzak eta etsaiak bezala zanpatu gaituzte; hogeituzten gazteek ez dute besterik ezagutu.

2.– Ez da zanpaketa hau morala bakarrik izan, eite edo modalitate hau nahiko gaizkile bada ere; euskaldunak eta hemen astindu, espetxeratu, torturatu eta erail dizkigute.

3.– Bandera batek, edozein herri-banderak, badu sinbolo garrantzitsu bat. Gizona, sinbolo bidez elkar adierazten denez, hizkuntza bera lekuko, era askotako lengoajeak sortu dira: keinuz egindakoa, hotsez, ahotsez eta hizki, kolore eta ikurrin-bandera bidez egindakoak. Azken horietako bat: urontzien artean elkar adierazteko asmatu duten ikurrin-lengoajea. Horien artean bada Herria bera adierazteko sortuak izan diren ikurriñak. Gorri-hori-gorria da España ofizialki adierazten duena, bai berez eta baita nazioarteko erakundeetan ere Españako herri ordeko bezala onartzen dena; gurea, berriz, orain dela urte gutxi arte askatu berriak diren beste herrien kasuan bezala, zapaldua, urratua, errea eta, okerrago, zapatak garbitzeko trapu bat bezala erabilia izan da; eta oraindik tarteka ere gertatzen da honelakorik. Eta hau dena, beste bandera nagusi horren izenean.

4.– Ofizialtasuna ez da dena, eta bihotzak, pertsonaren eta herriaren bihotzak, ikur edo ikurrin edo bandera horiek ofizialtasunaren bedeinkapenarekin edo gabe, eragin berdina sortzen dute. Espainiar batek badu berea den bandera jaso eta defendatzeko eskubidea, eta euskaldun batek ere bai berea denaren alde gauza egitekoa.

5.– Espainiar batzuek gurearekin egin dutena, arrixkurik gabe, legea eta indarra alde zituztela egin dute, eta euskaldunek, kondizio arriskutsuagoan; eta besteak sariak jaso dituen bezala, gureak zigortuak izan dira; eta, ez ahaztu, bandera horren izenean.

6.– Argi dago gure mutilak zer banderaren eraginak amorratzen dituen; agintariek gurea zanpatzeko eragin berak izateko arrazoirik izan ez badute ere.

Gutxienez sei puntu horiek behar dira kontuan hartu Iruñean San Ferminetan gertatu direnak ahalegineko objetibitatean epaitzeko.

Egia da, orain gure ikurriña ari dela, poliki-poliki, berea den lekua hartzen.

Egia da, baita ere, orain dela hilabete batzuk gure gazteek zituzten eragin ulergarri eta justifikatuek gaur ez dutela juizio bera merezi.

Baina oraindik egia da, gure herriak eta gure ikurriñak eta gure izate politikoak ez duela zor zaion eta behar duen ezagutzarik lortu.

Joan behar dugu, bai batzuk eta bai besteak, gure jokabideak aldatzen: justizi bidez, ekintza bidez.

Abiatuak garela egia da, baina ez dugu aldatzen *hasi* besterik egin.

Eta ezin dena da, gure gazteen jokabidea kolpetik aldatu.

Aurrean dituztenen jokabideak kolpetik aldatzen ez badira behintzat.